

3. kapitel „Om skibsføreren“. Der har under de nordiske forhandlinger været enighed om at indlede bestemmelsen om søforklaring med ordene „Søforklaring skal afgives“, og reglerne om søforklaring er — som der nærmere er redegjort for i de indledende bemærkninger — flyttet fra lovens 3. kapitel til et nyt 13. kapitel. Selv om det oftest vil påhvile skibsføreren at indgive anmeldelse til søret eller konsulat om afholdelse af søforklaring, er dette dog ikke altid tilfældet, jfr. således § 301, nr. 8. I det danske udkast har man endvidere i de indledende ord indføjet en angivelse af formålet med optagelse af søforklaring. Det angives, at formålet er at fastslå de faktiske omstændigheder ved hændelsen og årsagen til denne. Det følger heraf, at ansvarsspørgsmålet og spørgsmålet om eventuelle konsekvenser heraf må ligge uden for søforklaringens formål.

Til § 302.

Det har, uanset at sølovens § 40 intet udtaler herom, altid været antaget i praksis, at der må være adgang for en skibsfører til på begæring at få afholdt søforklaring også uden for de tilfælde, hvor søforklaring efter loven er obligatorisk. Der har både i udvalget og under de nordiske forhandlinger været enighed om, at denne adgang bør defineres nærmere i loven, og alle de nordiske udkast indeholder i overensstemmelse hermed en regel om fakultativ søforklaring. Medens de norske og svenske udkast gør reglen anvendelig på andre tilfælde end de i § 301 nævnte, hvor der er indtruffet en ulykke i forbindelse med skibets drift, har man i det danske udkast valgt formuleringen: „at der er indtruffet eller må antages at være indtruffet skade på skib, person eller ladning“. Det vil herefter ikke være nogen betingelse for afholdelse af søforklaring efter § 302, at skaden er af alvorlig karakter eller af større omfang, og reglen vil derfor kunne være af betydning i tilfælde, hvor der foreligger tvivl om, hvorvidt det passerede falder ind under § 301, men hvor skibsføreren eller rederen ønsker søforklaring afholdt for at sikre sig bevis for hændelsesforløbet af hensyn til senere erstatningskrav. Efter den foreslåede formulering kan ikke blot skibsføreren og rederen begære søforklaring afholdt, men også handelsmini-

steriet, hvilket kan have praktisk betydning i forbindelse med den undersøgelse af søulykker, der foretages på ministeriets foranstaltning.

De norske og svenske udkast indeholder tilsvarende regler, men det norske udkast giver tillige vedkommende konsul adgang til at begære søforklaring afholdt. Udvalget har imidlertid ikke fundet, at der var noget praktisk behov for at tillægge konsulen en sådan selvstændig beføjelse med risiko for en upåkrævet forsinkelse af sejladsen. I denne forbindelse skal dog erindres om den ovenfor nævnte bestemmelse i ulykkesforsikringslovens § 68, hvorefter en dansk konsul i anledning af ulykkestilfælde, der rammer medlemmer af skibets besætning, kan kræve søforklaring afholdt, selv om dette ikke er påbudt efter søloven.

Ifølge de svenske og finske udkast kan tillige „lastägare“ respektive „sakägare“, begære søforklaring afholdt.

Udvalget har været af den opfattelse, at en regel om adgang for ladningsejere og assurandører — ud over den obligatoriske regel om pligt til at afgive søforklaring ved ladningsskade — til selvstændigt at kræve søforklaring afholdt kan være forbundet med ulemper og føre til et urimeligt stort antal søforklaringer, navnlig i linietrafikken, hvor der med samme skib transporteres et stort antal forsendelser tilhørende forskellige ladningsejere, og hvor det kunne tænkes, at en ladningsejer i mangel af tilstrækkeligt overblik over, hvad der var hændt, for en sikkerheds skyld begærede søforklaring afholdt uden virkelig grund.

Til § 303.

Stk. 1 gentager bestemmelsen i sølovens § 40, stk. 2, hvorefter søforklaring her i riget skal afgives for stedets dommer — i København for Sø- og Handelsretten. Efter lov om søretter af 12. april 1892, jfr. retsplejelovens § 18, stk. 2, tiltrædes underretterne, når søforklaring skal optages, af to søkyndige bisiddere. Som nævnt i de indledende bemærkninger er spørgsmålet om søretternes forhold samtidig med nærværende udvalgs arbejde behandlet i et af justitsministeriet nedsat udvalg.

I stk. 2 foreskrives som noget nyt, at søforklaring i Finland, Norge og Sverige skal afgives for den domstol eller anden